

El traspàs del règim econòmic de la Seguretat Social qüestiona la caixa única

El govern de Pedro Sánchez i el govern basc van anunciar haver aconseguit un acord per al traspàs d'una trentena de competències, entre elles les de gestió de la Seguretat Social a la Comunitat Autònoma Basca (CAB).

Sense intervenció ni acord sindical, amb el rebuig explícit, entre altres, de les associacions de funcionaris de la Seguretat Social, del Secretari General d'UGT i de l'associació dels inspectors de treball, el govern va convertir les seves funcions de tutela del sistema en unes potestats de disposició que no té.

La sorpresa i rebuig es deu a l'inapropiat que resulta que el govern de Madrid i el de Vitòria es reuneixin per a decidir sobre la sort del sistema de repartiment de Seguretat Social finançat per cotitzacions socials. Pedro Sánchez i Iñigo Urkullu no volen comprendre que la Seguretat Social i el seu patrimoni no és propietat de cap govern, de cap partit, ni de l'Estat, és propietat dels assalariats que amb els seus salaris diferits la financen i amb el seu esforç i combats de classe la van conquerir.

L'associació de lletrats de la Seguretat Social fa un ferm advertiment sobre la gravetat de la decisió, perquè considera que no hauria d'haver-se pactat de manera bilateral entre el govern de Pedro Sánchez i el Govern Basc.

Ha estat tal el renou que al mateix temps que, a Bilbao, la ministra de Política Territorial i Funció Pública presentava l'acord juntament amb el conseller basc de Governança i Autogovern, degué manifestar que s'ajorna la decisió i continguts del traspàs per al segon trimestre de 2021. Mentrestant es tramitarà l'assumppte en el Pacte de Toledo i s'ajustaran les matèries relacionades amb la gestió de la Seguretat Social que es traspassaran a la Comunitat Autònoma.

L'objectiu del PNB és crear una seguretat social basca

L'objectiu del govern basc és fer passos fins a aconseguir una seguretat social basca. El que suposa la ruptura de la Caixa Única de la Seguretat Social, mecanisme de solidaritat de la classe treballadora de tot l'Estat.

Segons el Departament de Governança Pública i Autogovern les matèries a transferir, com a pla de futur, i «mitjançant

la subrogació de les institucions autonòmiques en la posició de la Tresoreria General de la Seguretat Social», abastaria les següents funcions:

“La inscripció d'empreses i potestat sancionadora”

“L'afiliació, altes i baixes dels treballadors i potestat sancionadora.”

“La gestió i control de la cotització i de la recaptació de les quotes i altres recursos de finançament del Sistema de la Seguretat Social.”

“L'ajornament o fraccionament de les quotes de la Seguretat Social.”

“La titularitat, gestió i administració dels béns i drets situats al País Basc que són patrimoni de la Seguretat Social.”

“L'organització dels mitjans i el disseny i gestió dels processos necessaris per a l'ingrés de les quotes i altres recursos financers del sistema de la seguretat Social.”

“L'ordenació de pagaments de les obligacions de la Seguretat Social i la distribució de les disponibilitats dineràries per a satisfer puntualment aquestes obligacions”.

La segregació d'aquestes funcions i la seva transferència xoquen amb el caràcter unitari del sistema. La inscripció d'empreses, l'afiliació, el reconeixement de prestacions, la gestió de la recaptació, les altes i baixes i moviments de treballadors, els plans de lluita contra el frau, les bonificacions són aspectes que afecten la unitat d'actuació del sistema. Per a les altes d'empreses i per als ajornaments i fraccionaments de pagaments s'estableixen per criteris homogenis. La ruptura i repartiment del Patrimoni de la Seguretat Social, amb els seus edificis registrats a nom de la Tresoreria General de la Seguretat Social, finançats amb cotitzacions socials i que, sense més, es pretén que passaran a ser propietat de les institucions autonòmiques, constitueix un fort impacte destructiu. Difícil de dur a terme donada la situació política marcada per la mobilització de pensionistes i la feblesa del mateix govern.

El Govern Basc, conscient que en la situació actual li seria impossible la gestió d'una seguretat social basca, a causa del dèficit que d'entrada hauria d'assumir, sembla que prefereix iniciar la seva marxa fent-se càrrec, entre altres funcions, dels pagaments de les prestacions, al mateix temps que la caixa central de la Segure-

tat Social s'ocuparia de proporcionar-li el finançament. Aitor Esteban, portaveu del PNB en el Congrés va arribar a dir que, una vegada traspassada la gestió de la Seguretat Social a la CAV, del que es tracta és que “la carta amb la nòmina de les pensions hauria d'arribar amb l'escut del govern basc”.

Cal recordar que no és un tema dels territoris, és un assumpte dels assalariats, qualsevol que sigui la comunitat autònoma on visquin, perquè es tracta dels drets socials derivats de les cotitzacions.

No pot tampoc oblidar-se que amb aquest objectiu de fragmentació de la Seguretat Social va ser convocada per algunes organitzacions de l'àmbit nacionalista del País Basc i Navarra una vaga general el 30 de gener, en la qual, al costat de reivindicacions generals per la defensa de les pensions s'inclouïa com a objectiu defensar el “reconeixement d'un sistema propi de relacions laborals i protecció social”. Referent a això, cal assenyalar l'acord signat a Madrid per sindicats nacionalistes, que diu que les reformes laborals han anat dirigides a buscar “la recentralització de la negociació col·lectiva a Madrid i es tracta de recuperar la capacitat de poder negociar convenis en l'àmbit de cada comunitat autònoma”: És a dir, que el seu objectiu és trencar els convenis estatals per a permetre la competència de salaris i condicions laborals entre regions, la qual cosa portaria a la deslocalització massiva d'empresa i serveis.

La regionalització de la Seguretat Social

Assenyalava la premsa que “el govern basc considera aquest element [el traspàs] una prioritat, ja que aportaria major autonomia financera a la comunitat autònoma”. El camí que inicia Pedro Sánchez amb l'acord amb el PNB condueix a la regionalització de la Seguretat Social, porta a convertir-la en organismes en mans dels governs regionals.

Aquesta dinàmica, si atenem l'experiència de l'ocorregut amb la sanitat i l'educació, porta a augmentar la diferenciació econòmica i de drets entre els ciutadans dels diferents territoris. És la dinàmica que sorgeix del desenvolupament de l'Estat de les Autonomies consagrat en la Constitució del 78.

La defensa d'una de les conquestes més importants de la classe obrera, com és

la Seguretat Social, no pot convertir-se en moneda de canvi de les urgències que impliquen la crisi de les institucions estatals.

La defensa de la Seguretat Social no pot plantejar dubtes entre les files dels sindicats de classe, perquè la seva pròpia existència està, en bona part, vinculada a l'existència i manteniment de conquestes tan fonamentals per a la classe obrera.

La defensa de la caixa única

La caixa única no és un simple registre on s'ingressen totes les cotitzacions i les sortides dels recursos per a pagar les prestacions.

El contingut més important del principi de la caixa única és garantir que els assalariats rebin prestacions idèntiques quan les circumstàncies i condicions siguin iguals, i independentment del lloc on tinguin la residència.

En la nostra Seguretat Social el principi d'unitat de caixa no neix de la llei, sinó que és un fet exigít per la necessitat de protegir la uniformitat de les prestacions, la unitat del patrimoni propi, la seva separació del patrimoni de l'Estat i la seva adscripció a les finalitats pròpies, així com la salvaguarda del principi de solidaritat entre els diferents règims i territoris. El principi de caixa única de la Seguretat Social és anterior a la llei.

La igualtat de prestacions en circumstàncies idèntiques es garanteix, al marge de la relació entre ingressos i despeses que pugui tenir cada comunitat autònoma. De fet, si cada comunitat autònoma tingués una caixa on registrar els seus ingressos per cotitzacions i les seves despeses en prestacions, es plantejarien seriosos problemes de finançament. Per exemple, a Euskadi es plantejaria en l'actualitat un dèficit de més de 1800 milions d'euros a l'any. Excepte diverses comunitats, Madrid, Canàries, Balears, la majoria figuren amb dèficit.

La defensa de la caixa única de la Seguretat Social suposa molt més que la centralització dels recursos, béns i disponibilitats, la unitat normativa del seu funcionament, la igualtat de prestació per a tots els treballadors, la possibilitat de fer solidaritat entre règims de protecció i ter-

ritoris. A més de l'anterior, permet que la Seguretat Social articuli totes les conquestes de la classe obrera entorn, precisament, de la defensa del sistema de repartiment, és a dir, del salari diferit.

La Seguretat Social com a conquesta és la peça central de la constitució de la classe obrera en classe políticament parlant, unificada com a classe entorn de les seves conquestes i drets socials. Els mateixos sindicats, que es van crear al costat de les primeres organitzacions de previsió, les societats de socors mutus troben en la defensa del salari diferit una part important de la seva raó de ser.

El lloc destructiu del Pacte de Toledo

Els instruments de dislocació de la Seguretat Social estan disposats pel Pacte de Toledo:

- La separació de la Seguretat Social del Ministeri de Treball, tan rebutjada pels inspectors de treball.
- La proposta que les despeses del personal de les Institucions de la Seguretat Social els pagui el Ministeri d'Hisenda.
- Les propostes de separar prestacions del tronc de la Seguretat Social, com les de viduitat i orfanat, canviant el seu caràcter de prestacions contributives per prestacions assistencials.
- El traspàs de competències al País Basc, iniciant un camí que només pot conduir a la regionalització i trossejament de la Seguretat Social.
- Els retards en la promesa derogació de les reformes de pensions i laboral.
- Les limitacions pressupostàries que anuncien el sostre de despesa aprovada.

Davant la convocatòria pròxima del Pacte de Toledo, amb la tasca d'oferir una imatge de consens, acceptant i ordenant els instruments de dislocació assenyalats, ningú que pretengui defensar els interessos de la classe obrera pot estar mut.

Organitzar la resistència i el rebuig a la dislocació de la Seguretat Social

En escassos dies s'han generat posicions sòlides de rebuig a les transferències de competències.

L'associació dels inspectors de treball va manifestar que *"la transferència de la gestió econòmica de la Seguretat Social al País Basc pot afectar la 'caixa única' i trencar la solidaritat del sistema i la 'igualtat de tots els espanyols'". A més, assenyala que el camí iniciat "no és sinó la via d'obertura a la disposició d'un règim propi de tutela per a cada territori i el seu respectiu substrat empresarial".*

No és gens fútil el fet que l'associació de lletrats de la Seguretat Social hagi confeccionat un duro comunicat contra la cessió de la gestió de la Seguretat Social a Euskadi, que segons argumenten *"pugui ser un pas previ a la ruptura de la caixa única del Sistema"*.

Felipe Gutiérrez, de la Federació de Pensionistes i Jubilats de CCOO, va manifestar *"el seu rebuig a qualsevol transferència per a gestionar els ingressos de les pensions fora de caixa única"*.

El corrent Esquerre Socialista del PSOE de Castella-la Manxa, va aprovar una moció que diu: *"Rebutgem la transferència de la gestió econòmica al País Basc, puix que obre la porta a la desigualtat en el percebiment de les pensions, i, alhora obre la porta als plans privats, en definitiva, obre la porta al desmantellament del Sistema Públic de la Seguretat Social"*.

El Secretari General d'UGT, Pepe Álvarez, va manifestar: *"la caixa única i la legislació única de la Seguretat Social no són ni discutibles ni negociables"*, i, a més, *"aquesta qüestió no es pot dirimir entre el Govern estatal i totes les comunitats. Volem un model de caixa única i de legislació única per a tot el país, i això passa per comptar amb els interlocutors socials"*. La secció sindical de la FSP-UGT de l'INSS distribueix la declaració del Secretari General d'UGT i s'obre públicament a recollir propostes i suggeriments.

Els primers interessats en la defensa de la caixa única contra el desballestament de les institucions de Seguretat Social són els sindicats, les organitzacions de pensionistes i els treballadors actius. És el moment d'organitzar la resistència al desmantellament d'una de les principals conquestes de la classe obrera.

Campanya d'extensió i subscripcions a aquesta Carta Setmanal

Si no la reps, et convidem a que la rebis cada setmana. Si la reps, et proposem que subscriquis a altres companyes i companys als quals pugui interessar.

L'elaboració i enviament d'aquesta Carta comporta algunes despeses. El POSI, que l'edita, no té ni vol subvencions, tota la seva activitat i les seves publicacions són finançades exclusivament per treballadores i treballadors, que volen recolzar, en aquest cas, la publicació de la Carta Setmanal. Demanem un suport de 5 EUROS a l'any, o més si us sembla.

Per rebre-la, envia un correu electrònic a: inforposi@gmail.com

o entra a la nostra Web: <http://www.posicuarta.org>

Nostre compte corrent en La Caixa és: **2100 2812 51 0200071314**. Indicant: Recolzo Carta Setmanal

Partit Obrer Socialista Internacionalista
Secció a Espanya de la IV Internacional

Carrer Desengaño, 12 (1º 3A). 28004 - Madrid
Telèfon: 91 522 23 56 - Fax: 91 521 72 01
<http://www.posicuarta.org>
Busca'ns en Twitter: @posicuarta